

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

קטינים בשירות המבחן לנוער - עשה ואל תעשה

שירות מבחן לנוער הוא גוף שנועד לעזור למערכת המשפט ושירותי הרווחה לטפל בבני נוער וקטינים בדרך שתטיב עימם ותעזור בשיקומם מחד, ותאפשר למערכת המשפט למצות את הדין ולתקן את דרכיו של מי שביצע פשעים ועבירות מאידך. למרות שלעיתים בני הנוער עלולים לראות את שירות המבחן כגוף הפועל נגדם, מדובר במערכת שאמורה לפעול לטובתם, ובעזרת שיתוף פעולה עם שירות המבחן ניתן להמתיק את עונשם של קטינים ולמצוא עבורם פתרונות מיטיבים שיעזרו להם לחזור למסלול חיים נורמטיבי. מאמר זה יפרט מעט על שירות המבחן, דרכי פעולתו, מטרותיו, וכיצד ניתן להיעזר בשירותיו לשיקום וקידום בני נוער שהסתבכו עם החוק.

מהו שירות המבחן לנוער

שירות המבחן לנוער הוא גוף הפועל מטעמו של משרד העבודה. הרווחה והשירותים החברתיים. השירות נועד להבטיח כי בני נוער וקטינים החשודים כמעורבים בפעילות עבריינית או שמוגש נגדם כתב אישום יטופלו בדרך הטובה ביותר עבור כל הגורמים. מטרתו של שירות המבחן לנוער היא לאבחן ולטפל בקטינים שביצעו עבירות, להבין את הנסיבות שהביאו אותם לעבריינות, לאמוד את אפשרות השיקום שלהם ולהתוות את הנתיב הטוב ביותר להשבתם למסלול חיים נורמטיבי.

כדי להבין את מצבם הנפשי, החברתי והכלכלי של בני הנוער, ואת הנסיבות שהביאו לביצוע העבירות, מבצע שירות המבחן אבחון מקיף ומעמיק, הכולל ליווי, הדרכה וטיפול בנער במידת הצורך. באמצעות אלו מאפשר שירות המבחן למערכת המשפט להתאים את דרכי הטיפול והענישה כך שהקטין יוכל להשתקם ולחזור למסלול חיים נורמטיבי. לשירות המבחן סניפים הפרוסים ברחבי הארץ מאילת שבדרום ועד קריית שמונה וצפת בצפון.

הצורך בשירות מבחן לנוער

מערכת המשפט היא מנגנון מורכב המצוי בעומס רב. לשופטים אין את הפנאי וההכשרה לחדור לנבכי נפשו של כל נאשם ולבחון לעומק את נסיבות חייו, את מצבו הנפשי ואת יכולתו להשתקם ולחזור למוטב. כאשר מדובר בבני נוער יש צורך לפעול ברגישות יתירה כיוון שכל עתידם יכול להיות מוכרע מהחלטת השופט לגביהם. שירות המבחן הוא הכלי של מערכת המשפט להבטיח שכל קטין שניתן לשקמו ולהחזירו למוטב יקבל את התנאים שיאפשרו לו לעשות זאת, כולל טיפול ומעקב במידת הצורך. תסקיר שירות מבחן לנוער מסייע לשופט לקבל את ההחלטה הנכונה, וקצין המבחן מהווה חוליה מקשרת בין מערכת האכיפה, גורמי הרווחה והקטין לאורך תהליך השיקום והטיפול.

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

חלק בלתי נפרד מהתהליך

הרשעת קטין בפלילים היא בעלת השפעה הרת גורל על מהלך חייו של הנאשם, הן מבחינת הדרך בה הוא תופס את עצמו ואת מערכות החוק, הן מבחינת הדרך בה הסביבה מתייחסת אליו, והן מבחינת אפשרותו להתקדם ולהצליח בחייו. טיפול שגוי או מעצר בתנאים לא מתאימים בגיל כה צעיר עלולים לקבוע את גורלו של הנער לחיי פשע ולסתום את הגולל על אפשרויות השיקום שלו. היות שכך, בכדי למזער טעויות של ענישה בלתי מתאימה, כאשר קטין מואשם בעבירה על החוק, לא ניתן לסיים את הדיון המשפטי בעניינו ללא תסקיר של שירות המבחן לנוער.

תסקיר שירות המבחן לנוער

כאשר קטין מופנה לשירות המבחן לנוער בשל חשד למעורבותו בפלילים, ייערך אבחון מעמיק של נסיבות חייו, מצבו הנפשי והשפעת המעצר עליו. לאחר אבחון מעמיק תגובש חוות הדעת של שירות המבחן לגבי הדרכים הטובות ביותר לטפל בקטין ולשקמו. תוצאות האבחון יוגשו לבית המשפט בתסקיר שירות המבחן לנוער.

התסקיר כולל את אבחון מצבו הנפשי ונסיבות חייו של הנער, מידת שיתוף הפעולה שלו עם קצין המבחן, נכונותו להשתתף בקבוצות טיפוליות והתקדמותו לאורך התהליך.

כמו כן, קובע התסקיר את השפעת המעצר על הקטין, ומציע חלופות מעצר הולמות יותר במידת הצורך. נתונים אלו מהווים אינדיקציה לאפשרות שיקומו של הנער, לדרכי הטיפול, המעצר או הענישה המתאימות, לצורך במעקב וטיפול עתידיים ולסיכויים לשיקומו מול הסיכון שיחזור לחיי פשע.

שלבם בתהליך הכנת תסקיר שירות המבחן לנוער

□ יחידת הקלט - כאשר נער או נערה מופנים לשירות המבחן לנוער, קצין המבחן ייפגש עם הקטין המופנה, ישוחח עמו ויאבחן את מצבו הנפשי והחברתי ואת יחסו לעבירה שביצע, וישקול האם יש צורך להפנותו לטיפול ומעקב, והאם יש חשש שיחזור על מעשיו. שלב זה יכול לכלול מספר פגישות, ובתומו יגיש קצין המבחן את המלצותיו למשטרה.

□ יחידת הטיפול - קטינים אשר נמצא כי הם זקוקים לטיפול ומעקב יופנו ליחידת הטיפול של שירות המבחן לנוער, בה יעניקו להם את הטיפול המתאים עבורם וילוו אותם בתהליך.

□ יחידת המעצרים - אם יוחלט להגיש כתב אישום כנגד הקטין, הטיפול בו יועבר ליחידת המעצרים של שירות המבחן לנוער, למטרת הגשת תסקיר שירות המבחן לנוער בעניינו של הקטין לבית המשפט.

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

קצין מבחן

קציני המבחן לנוער ממונים על ידי שר העבודה והרווחה, ועליהם להיות עובדים סוציאליים שעברו התמחות לטיפול בבני נוער. קצין המבחן הוא זה שמבצע את האבחון הפסיכו סוציאלי של קטין שנאשם או הורשע בעבירות, והוא זה שמטפל, עוקב, מפנה ומלווה את הקטין לאורך תהליך הטיפול והשיקום. מטרתו העיקרית של קצין המבחן היא ללוות, להדריך ולטפל בקטין כך שיוכל לשקם את חייו, וכן לדאוג לכך שבמידה ויימצא במעצר, תנאי המעצר יהלמו את מצבו הפיזי והנפשי, ולא יגרמו לו נזק שלא ניתן יהיה לתקן. ככלל יש להבין כי קצין המבחן אמור לפעול לטובתו של הקטין, וסירוב לשתף פעולה עם קצין המבחן עלול לפגוע בסופו של דבר בטובתו של הנער.

טובתו של הקטין

בני נוער שמופנים לשירות המבחן עלולים לתפוס את קצין המבחן כמי שעומד נגדם, אך כאמור, למעשה **ההיפך הוא הנכון**. תסקיר שירות המבחן נועד בכדי להקל על הקטין ולאפשר לו להשתקם, ושיתוף פעולה עם קצין המבחן יכול להועיל לנער להיטיב את תנאי המעצר שלו ולהמתיק את עונשו.

קצין המבחן הוא מי שאחראי על הטיפול בנער, ושירות המבחן הוא כלי בידי המערכת לסייע לנער לחזור למסלול חיים נורמטיבי תוך מינימום פגיעה בסיכויו להצליח ולהתקדם בחיים בדרכים חוקיות ונורמטיביות. אמנם בית המשפט אינו מחויב לפעול על פי תסקיר שירות המבחן לנוער, אך לתסקיר יש משקל רב בהחלטה הסופית שתתקבל בעניינו של הקטין, לכן רצוי וכדאי לשתף פעולה עם קצין המבחן, ובכך לסייע למערכת לאפשר לקטין להשתקם.

שירות המבחן לנוער ובית המשפט

כאמור, כאשר מוגש כתב אישום כנגד קטין, מחויב בית המשפט להפנותו לשירות המבחן לנוער לצורך קבלת תסקיר מבחן, שימליץ על הטיפול המתאים בנער. בית המשפט אינו מחויב לפעול על פי תסקיר שירות המבחן, אולם לתסקיר משקל רב בהכרעת הדין. מטרת תסקיר שירות המבחן לנוער היא לסייע למערכת המשפט לפעול בדרך שתתרום לסיכויו של הנער להשתלב בחברה נורמטיבית ולחיות חיים מיטיבים. ענישה ומעצר שאינם מתחשבים בנסיבות חייו ומצבו הפסיכולוגי של הנער עשויים לחרוץ את גורלו לחיי פשע, ובכך יוצאים כל הצדדים נפסדים, ולכן ראה המחוקק לנכון לקבוע בחוק את חובת בית המשפט להתחשב בהמלצות תסקיר שירות המבחן.

שיתוף פעולה

כדי שתסקיר שירות המבחן יסייע לקטין שהוגש נגדו כתב אישום, יש צורך לשתף פעולה עם קצין המבחן, ולהראות נכונות להשתתף בקבוצות טיפוליות, או לקבל טיפול פרטני, על פי המלצתו של קצין המבחן. במידה וקצין המבחן מתרשם כי הקטין מבין את חומרת מעשיו, מעוניין להשתקם ומוכן להשתתף בטיפול המומלץ עבורו, הוא ימליץ לבית המשפט לנקוט בגישה טיפולית. לעומת זאת, אם קצין המבחן יתרשם כי הנער אינו מביע חרטה ואינו מוכן

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

להשתתף בתכניות טיפוליות, גדלים הסיכויים שימליץ לבית המשפט לנקוט בהליכי ענישה ומעצר.

רשימת כתובות וטלפונים של שירות המבחן לנוער

מספר פקס	טלפון	כתובת	אזור
02-5085971	02-5085803	ירמיהו 39, ת"ד 1260, ירושלים מיקוד 91012	הנהלת השירות
02-5085068	08-6991843 08-6991844 08-6991846	שדרות התמרים 4, קומה 2, קריית הממשלה, אילת	אילת
08-8519719	08-8519700 08-8519707	האורגים, בניין הפורום 82, אשדוד 77609	אשדוד
08-6755635	08-6778778	הרצל 30, בית פרנק, קומה 2, ת"ד 104, אשקלון	אשקלון
02-5085090	08-6252555 08-6252530	רמב"ם 2 (בית רקיעים), באר שבע 84209	באר-שבע
02-5085090	02-5007701	הרצל 9, בית שמש	בית שמש
02-5085023	09-9541865	הדר 2, הרצליה 46290	הרצליה
02-5085491	04-6245000	הלל יפה 13, קומה 4, חדרה 38203	חדרה
02-5085150	04-8619666	חסן שוקרי 5, קומה 4 רווחה, ת"ד 3028 חיפה	חיפה
02-5085498	04-6727416	אלחדיף 62, בניין טבריה סיטי, ת"ד 154 טבריה	טבריה

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

02-5085596	09-7999120	רחוב ראשי, שהין סנטר 40400, קומה ב', טייבה	טייבה
02-5085788	02-6218555	כנפי נשרים 24, קומה ב', כניסה א', גבעת שאול, ירושלים 95464	ירושלים
02-5085789	02-6262120 02-6262265	ואדי אלג'וס 49, ת"ד 54871 ירושלים	י-ם המזרחית
02-5085481	09-7634800 09-7634801	התע"ש 23, קומה 2. ת"ד 2153 כפר סבא, 44641	כפר-סבא
02-5085569	04-6122500 04-6122501 04-6122502	מגדלי נצרת, מרג' אבן עאמר, חניון א', מגדל B, קומה 9, נצרת, ת"ד 2046	נצרת
09-8336075	09-8305600	ברקת 3, נתניה 42122	נתניה
02-5085119	04-9014350 04-9014351	יהושפט 32, עכו 24512	עכו
04-6094303	04-6094300 04-6094301	ירושלים 4 בניין השקם, עפולה 17000	עפולה
02-5085597	03-9121200 03-9121231 03-9121232 03-9121233	ההסתדרות 26, עפולה 49540	פתח-תקווה
02-5085108	04-6920205 04-6922335	ויצמן 20, צפת ת"ד 1265	צפת
02-5085097	08-6818783 08-6818784 08-6818785	הגפן 3, קומה 1, קריית גת 8200	קריית גת

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

02-5085169	04-6957800	בניין צחר, קומה א, כיכר צה"ל, צפת	קריית - שמונה
02-5085991	08-9314160 08-9314168	אופנהיימר 10, פארק ת.מ.ר., רחובות 76701	רחובות
02-5085143	08-9788969 08-9788981	הרצל 91, קומה 5, רמלה 72504	רמלה
	03-5125510		
	03-5125601	קיבוץ גליוות 106,	
02-5085045	03-5125542	תל אביב	תל אביב
	03-5125603	6687758	
	03-5125604		

חשיבות הייצוג המשפטי של קטינים בפני שירות המבחן לנוער

הרשעה בפלילים ומעצר הם כתמים חמורים שיכולים לפגוע בעתידו של נער, ולמנוע ממנו להתקדם בחייו, לכן כל פעולה שניתן לנקוט בכדי למנוע אותם היא רצויה ומבורכת. תסקיר שירות המבחן לנוער יכול לסייע להפחתת עונשו של קטין, להתאמת תנאי מעצר מיטיבים ולהחלטה לפנות לאפיק טיפולי במקום מעצר. כיוון שלתסקיר שירות המבחן משקל חשוב בהחלטת השופט, שיתוף פעולה נכון עם קצין המבחן יכול לעבוד לטובתו של הקטין, וחשוב לפעול נכון כדי למצות את המיטב מן התהליך. לפני פגישה עם קצין המבחן יש לפנות ולהיוועץ עם עורך דין פלילי, שינחה את הקטין כיצד לנהוג כדי לזכות באפשרות שיקום מתאימה ולמזער את חומרת גזר דינו. רק עורך דין מנוסה ידע להנחות את הנער כיצד לנהוג, ולנקוט בפעולות הנדרשות על מנת שלא ישלח הקטין למסגרות טיפול או מעצר שאינן הולמות את צרכיו, ועלולות לגרום לו נזק.

צוות עורכי הדין שלנו, ביניהם גם יוצאי הפרקליטויות השונות ורשויות האכיפה, מייצג קטינים ונוער בהליכים פליליים דרך קבע ופועל במקצועיות ומסירות על מנת ולהגן על זכויותיהם. המשרד מונה צוות אנשים מוכשר וייחודי המתורגל בחשיבה "מחוץ לקופסה" למציאת פתרונות מקוריים ופועל תמיד למען לקוחותיו ללא מורא ובנאמנות, תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצון המטופל. במידה וזומנת לשירות המבחן לנוער, פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או השאר פרטים ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.